

Finanspolitiska rådets rapport 2014

Lars Calmfors

13/5-2014

Allmän bedömning

- Hög analyskvalitet
- Vissa avsnitt är för svåra
 - Kapitel 7: Överskottsmålet och den offentliga förmögenheten - differensekvationer
 - Kapitel 4: Jobbskatteavdraget och inkomstfördelningen – Lorenzkurvor
- Uppdraget är ”att öka den offentliga diskussionen i samhället om den ekonomiska politiken”

Mina kommentarer

- Jobbskatteavdraget och inkomstfördelningen
- Arbetsmarknaden
- De offentliga finanserna
- Utgiftstaket
- Överskotts målet och den offentliga förmögenheten

Jobbskatteavdraget

- Modellberäkningar bekräftar stora arbetsutbudseffekter, och därmed sannolikt, också stora sysselsättningseffekter
- Ökad inkomstspridning mellan nedre halvan av inkomstfördelningen och medianen
- Borde jobbskatteavdraget mer riktas mot lågavlönade?
- Tidig avtrappning med ökad inkomst?

Arbetsmarknaden

- Undermålig politisk debatt
- Pedagogiskt och nyanserat kapitel
- Sedan 2006 högre arbetskraftsdeltagande med 1 procentenhet
- Oförändrad sysselsättningsgrad
- Med demografisk korrigering har arbetskraftsdeltagandet ökat med 2 procentenheter och sysselsättningsgraden med 1 procentenhet

Ungdomsarbetslösheten

- Korta arbetslöshetstider
- Många studerande eller som söker arbete under sommarmånaderna
- Mått på inaktivitet är bättre (och ger en mer positiv bild)
 - inte i arbete
 - inte i utbildning
 - inte i arbetsmarknadsprogram

De offentliga finanserna

- Regeringen utvärderar om överskotts målet uppfylls med alltför många indikatorer
 - alltid möjligt hitta någon indikator som visar måluppfyllelse
- Använd bara *en* indikator
- Rådet: Strukturellt finansiellt sparande innevarande och nästa år
- Men också tillbakablickande tioårsgenomsnitt?

Utgiftstaket

- Begränsat utrymme under taket de kommande året
- Hur ska taket hanteras vid ett regeringsskifte
- Taket fastställt för tre år framåt
- Vi kan få debatt om att höjda tak bryter mot ramverket
- Men ny parlamentarisk majoritet måste kunna besluta om nya tak

Överskottsmålet och de offentliga finanserna

- Den räntebärande nettoförmögenheten i procent av BNP konvergerar mot ett tal som är lika med $(\text{överskottet i procent av BNP}) / (\text{BNPs nominella tillväxttakt})$
- 1 % i överskott och 4 % i tillväxt ger räntebärande nettoförmögenhet på 25 % av BNP
- Med aktieinnehav på 40 % av BNP blir den finansiella nettoförmögenheten 65 % av BNP
- 0 % i saldomål ger räntebärande nettoförmögenhet på 0 % av BNP
- Med aktieinnehav på 40 % av BNP blir den finansiella nettoförmögenheten 40 % av BNP

Verbal ekvation

$(\text{Offentliga utgifter exklusive ränteutgifter})/\text{BNP} = (\text{Offentliga inkomster exklusive ränteinkomster})/\text{BNP} + \text{ränta} \times (\text{räntebärande nettoförmögenhet}/\text{BNP}) - (\text{finansiellt sparande}/\text{BNP})$

- Minskat finansiellt sparande med 1 procent av BNP minskar på sikt räntebärande nettoförmögenhet med $1/4 = 25$ procentenheter
- Med 4 % ränta minskar ränteinkomsterna med 1 procent av BNP
- Samtidigt innebär en sänkning av det finansiella sparandet med 1 procentenhet att 1 procent av BNP frigörs för att finansiera de offentliga utgifterna
- De två effekterna tar ut varandra
- **På sikt frigör ett reviderat saldomål inga resurser för högre offentliga utgifter**
- **Resurser frigörs bara under en anpassningsperiod**